

# Koululaisten aamupäivä- ja iltapäivähoidon järjestäminen vammaisille lapsille, Kuopio

Pevamltk 24.08.2026  
3710/02.08.01/2026

Valmistelija(t) Eija Pennanen, palveluyksikköjohtaja, vammaisten asuminen ja päivä- ja työtoiminta, p. 0447401600, eija.pennanen@pshyvinvointialue.fi

Päätös

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää:

1. hyväksyä Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja Kuopion kaupungin välisen yhteistyömallin, jossa Kuopion kaupunki tuottaa vammaispalvelulain (675/2023) 24 § mukaista lyhytaikaista huolenpitoa hyvinvointialueelle 2.–9. vuosiluokan oppilaille;
2. hyväksyä liitteenä olevan toistaiseksi voimassa olevan yhteistyösopimuksen; ja
3. valtuuttaa perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtajan allekirjoittamaan yhteistyösopimuksen sekä tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä teknisiä muutoksia.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 41 ja § 93

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Sopimus vammaispalvelulain 24 § mukaiseen lyhytaikaiseen huolenpitoon oikeutettujen oppilaiden aamu- ja iltapäivähoidon järjestämisestä, Kuopion kaupunki
- Liite 1, Tietosuoja- ja tietoturvaehdot

Valmistelu Pohjois-Savon hyvinvointialueen vammaispalvelut ja Kuopion kaupungin perusopetuspalvelut ovat neuvotelleet vammaispalvelulain (675/2023) 24 § mukaiseen lyhytaikaiseen huolenpitoon oikeutettujen 2.–9. vuosiluokan oppilaiden aamu- ja iltapäiväaikaisen palvelun järjestämisestä. Neuvotteluissa on tarkasteltu palvelun järjestämistä, palvelun sisältöä ja laajuutta, osapuolten välistä työnjakoa sekä järjestelyn taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia.

Neuvottelujen perusteella Pohjois-Savon hyvinvointialue ja Kuopion kaupunki ovat sopineet yhteistyömallista, jossa Kuopion kaupunki tuottaa vammaispalvelulain 24 §ä tarkoitettua lyhytaikaista huolenpitoa

hyvinvointialueelle. Yhteistyö perustuu osapuolten väliseen toistaiseksi voimassa olevaan yhteistyösopimukseen.

Vammaispalvelulain 24 § mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus lyhytaikaiseen huolenpitoon myös silloin, kun kunta ei järjestä perusopetuslain 48 b § perusteella sellaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, joka vastaa vammaisen lapsen yksilöllisiin tarpeisiin. Pykälän mukaan kunta voi tuottaa lyhytaikaista huolenpitoa siltä osin kuin se on hyvinvointialueen ja kunnan tehtäväkokonaisuuksien toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista.

Osapuolten sopimalla yhteistyömallilla toteutetaan tätä lain mahdollistamaa yhteistyötä siten, että hyvinvointialue vastaa asiakkaan vammaispalvelulain mukaisesta palvelusta ja sen järjestämisestä ja Kuopion kaupunki tuottaa sovitun palvelun yhteistyösopimuksessa määritellyllä tavalla.

Yhteistyön tavoitteena on muodostaa lasten ja perheiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen ja mahdollisimman yhtenäinen palvelukokonaisuus. Järjestelyssä voidaan hyödyntää Kuopion kaupungin olemassa olevia koulutiloja ja henkilöstöresursseja sekä sovittaa palvelu mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti yhteen lasten koulupäivän kanssa. Näin voidaan myös välttää päällekkäisten palvelurakenteiden muodostumista.

Yhteistyösopimuksessa sovitaan muun muassa palvelun sisällöstä ja laajuudesta, osapuolten tehtävistä ja vastuista, palvelun toteuttamisesta, henkilöstöresursseista, kustannusten määräytymisestä ja laskutuksesta, asiakasohjauksesta ja päätöksenteosta sekä palvelun laadun ja turvallisuuden seurannasta.

### **Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta**

Perusopetuslain (628/1998) 48 b § mukaan kunta voi järjestää ja hankkia perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii toimintaa, sitä tulee tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c ja 20 i §ä tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on siten kunnalle vapaaehtoista. Jos kunta kuitenkin järjestää toimintaa, toiminnan järjestämisen perusteet ja laajuus tulee määritellä lain mukaisesti ja oppilaiden yhdenvertainen kohtelu huomioiden.

Kuopion kaupungin kasvun ja oppimisen lautakunta päätti 8.4.2025 § 35 iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteiden muuttamisesta 1.8.2025 alkaen. Päätöksen jälkeen kaupunginhallitus käytti asiassa otto-oikeuttaan ja hyväksyi 14.4.2025 tehdyn muutosesityksen.

Nykyisten toimintaperiaatteiden mukaan iltapäivätoiminnan ryhmä perustetaan maaseutualueella vähintään neljän ja kaupunkialueella vähintään kymmenen ensimmäisen vuosiluokan oppilaan perusteella. Mikäli ryhmää ei muodostu, iltapäivätoimintaan oikeutetuille oppilaille

tarjotaan mahdollisuus osallistua muun kuin oman koulun ryhmän toimintaan.

Iltapäivätoiminnan ryhmiin mahdollisesti jäljelle jäävät paikat osoitetaan perusopetuslain 20 c ja 20 i §ä tarkoitetuille oppilaille sekä toisen vuosiluokan oppilaille vahvistettujen etusijaperusteiden mukaisesti.

Kuopion kaupunki ei järjestä erillistä aamupäivätoimintaa.

### **Vammaispalvelulain mukainen lyhytaikainen huolenpito**

Vammaispalvelulain (675/2023) 24 §ä säädetään vammaisen henkilön oikeudesta lyhytaikaiseen huolenpitoon. Lyhytaikaista huolenpitoa on oikeus saada myös silloin, kun kunta ei järjestä perusopetuslain 48 b § perusteella sellaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, joka vastaa vammaisen lapsen yksilöllisiin tarpeisiin.

Lyhytaikaista huolenpitoa voidaan toteuttaa henkilökohtaisena palveluna, ryhmässä annettavana palveluna tai osana muuta palvelua. Palvelun määrästä ja toteutustavasta päätettäessä on otettava huomioon vammaisen henkilön yksilöllinen avun, tuen ja huolenpidon tarve, hänen toivomuksensa sekä perheen tilanne kokonaisuutena. Palvelun sisältö, määrä ja toteutustapa kirjataan asiakkaalle tehtävään päätökseen.

Vammaispalvelulain 24 § mahdollistaa sen, että kunta tuottaa lyhytaikaista huolenpitoa hyvinvointialueelle silloin, kun tämä on hyvinvointialueen ja kunnan tehtäväkokonaisuuksien toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista. Kuopion kaupungin ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen neuvotteluissa on arvioitu tämän yhteistyömahdollisuuden hyödyntämistä ja päädytty edellä kuvattuun yhteistyömalliin.

Yhteistyömallissa perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta sekä vammaispalvelulain mukainen lyhytaikainen huolenpito muodostavat toiminnallisesti yhteen sovitettavan palvelukokonaisuuden, mutta niiden oikeudellinen peruste ja palveluun liittyvä päätöksenteko säilyvät erillisinä.

### **Nykyinen palvelutarve ja kustannusvaikutus**

Vammaispalvelulain 24 § mukaiseen lyhytaikaiseen huolenpitoon oikeutettuja lapsia ja nuoria, joille Kuopion kaupunki ei tällä hetkellä järjestä aamu- tai iltapäivätoimintaa, on lukuvuonna 2026–2027 tämänhetkisen tiedon mukaan 47.

Aamu- ja iltapäiväaikaisen palvelun järjestämisen kustannuksiksi on arvioitu lukuvuonna 2026–2027 noin 583 000 euroa.

Kustannusarvio on suuntaa-antava arvio palvelun järjestämisen kokonaiskustannuksista. Lopullinen kustannus määräytyy muun muassa palveluun oikeutettujen lasten määrän, heidän yksilöllisten avun ja tuen tarpeidensa, ryhmäkokojen, toiminnan laajuuden sekä tarvittavan henkilöstöresurssin perusteella.

## **Hankintaoikeudellinen arvio**

Kuopion kaupunki ja Pohjois-Savon hyvinvointialue ovat hankintalain (1397/2016) 5 §ä tarkoitettuja hankintayksiköitä.

Osapuolten välinen yhteistyö perustuu vammaispalvelulain 24 §ä säädettyyn mahdollisuuteen, jonka mukaan kunta voi tuottaa lyhytaikaista huolenpitoa hyvinvointialueelle, kun tämä on tehtäväkokonaisuuksien toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista.

Yhteistyösopimuksen hankintaoikeudellinen asema on arvioitu hankintalain 16 § perusteella. Säännöksen mukaan hankintalakia ei sovelleta hankintayksiköiden väliseen hankintaan, jolla hankintayksiköt toteuttavat yhteistyössä ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi niiden vastuulla olevia yleisen edun mukaisia julkisia palveluja, mikäli lainkohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Yhteistyön tulee tällöin olla tosiasiallista ja perustua osapuolten yhteiseen tavoitteeseen toteuttaa niiden vastuulla olevia julkisia palveluja. Lisäksi yhteistyön markkinoilla tapahtuvaa toimintaa koskevien hankintalain 16 §ä säädettyjen edellytysten tulee täyttyä.

## **Vaikutusten arviointi**

Osapuolten neuvotteluissa sovitun yhteistyömallin tavoitteena on turvata vammaispalvelulain 24 § mukaiseen lyhytaikaiseen huolenpitoon oikeutettujen lasten ja nuorten tarvitsemat aamu- ja iltapäiväaikaiset palvelut tilanteissa, joissa perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta ei vastaa lapsen yksilölliseen palvelutarpeeseen.

Yhteistyö mahdollistaa olemassa olevien tilojen ja henkilöstöressurssien tarkoituksenmukaisen hyödyntämisen sekä palvelujen yhteensovittamisen lasten koulupäivien yhteyteen. Järjestelyllä voidaan vähentää päällekkäisten palvelurakenteiden tarvetta ja edistää palvelujen jatkuvuutta.

Palvelun toteuttamisessa tulee kuitenkin varmistaa, että palvelun sisältö, henkilöstöressurit, henkilöstön osaaminen, ryhmäkoot ja toimintaympäristö vastaavat palveluun oikeutettujen lasten yksilöllisiä tarpeita. Vammaispalvelulain mukaisen lyhytaikaisen huolenpidon toteuttaminen perustuu yksilölliseen palvelutarpeeseen, eikä palvelun toteuttamista voida määritellä yksinomaan yleisten ryhmäkokojen tai perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteiden perusteella.

Palvelun järjestämisessä ja toteuttamisessa huomioidaan lisäksi lapsen etu, turvallisuus, yhdenvertaisuus, osallisuus sekä palvelujen jatkuvuus.